

Economia circular

Biblioteques
de Mataró

« L'economia circular es basa en els cicles de vida regeneratius dels ecosistemes »

El canvi climàtic, la desforestació, la desglaciació dels pols, l'extinció de diverses espècies animals i vegetals, la desertització i la creixent desigualtat... Estem en un món on hi ha població que mor de fam al mateix temps que d'altres ho fan d'obesitat. Les previsions de creixement de població van lligades a un creixement de la necessitat de recursos per poder sobreviure i, si seguim en el sistema actual, aquest creixement dels recursos també va lligat a un augment de residus i a un augment de l'extracció de recursos naturals finits, alguns amb risc d'exhauriment. El sistema en el qual ens basem per poder viure és insostenible.

SOSTENIBILITAT

Però què és la sostenibilitat? Segons l'Informe Bruntland, **la sostenibilitat és satisfer les necessitats del present sense posar en risc la satisfacció de les generacions futures.** Per tant, la sostenibilitat fa referència a l'explotació de recursos per sota del seu límit de renovació, és a dir, que el sistema permet recuperar els diversos efectes que causa l'activitat humana fent que els ecosistemes es recomponguin i alterin el mínim possible l'entorn.

La situació actual preocupa a les institucions i per això es van marcar els ODS, Objectius de Desenvolupament Sostenible, disset fites que van fixar les Nacions Unides a escala mundial per poder incloure en les polítiques accions concretes que permeten millorar el canvi climàtic, la desigualtat econòmica, la innovació, el consum sostenible, la pau i la justícia, entre altres prioritats mundials. Aquests han pautat el camí a seguir en la cerca de la sostenibilitat a partir del compromís de les diverses nacions que hi han participat.

ECONOMIA CIRCULAR

L'economia circular és una proposta de canvi de paradigma per transformar el model actual i insostenible, conegut com a lineal (extraure - produir - utilitzar - llençar), i proposa un model alternatiu que es basa en cercar una **nova manera de consumir i produir per tal d'aconseguir minimitzar el consum de recursos i la generació de residus.** Es busca tancar el cercle del residu-recurs, per això s'anomena economia circular. Aquest canvi s'aconsegueix a partir de la col·laboració i l'ús compartit dels recursos, la reutilització, la reparabilitat, el reciclatge, l'economia compartida... per tal de crear més valor als materials i als productes i allargar-ne la vida útil.

L'economia circular es **basa en els cicles de vida regeneratius dels ecosistemes:** una planta neix, creix... i en morir serveix com adob per nodrir el seu entorn. L'economia circular utilitza els residus com a matèria primera, igual que ho fa el medi natural, per poder crear

nous productes sense extreure els recursos naturals, passant de ser un residu a esdevenir un subproducte o nou recurs. A més a més, és una economia basada en **models que valoritzen els productes durant la seva producció, el seu ús o vida útil i la gestió del residu** gràcies a l'aplicació de les estratègies d'ecodisseny, que permeten disminuir els impactes ambientals durant el que s'anomena cicle de vida.

L'**ecodisseny** permet cercar maneres d'aconseguir l'eficiència i l'optimització en l'ús de recursos com l'energia, l'aigua o les matèries primeres, generant solucions per tal d'allargar la vida útil del producte a partir de la reutilització, la reparació, el reacondicionament i l'actualització dels productes, i també descomponent els materials per tal de reciclar-los.

PROJECTES A MATARÓ

La ciutat de Mataró actualment s'està adaptant al nou model econòmic a partir de projectes que estan compromesos amb la sostenibilitat i la circularitat. Per això diverses institucions treballen per aconseguir **l'adaptació dels models, la conscienciació de la ciutadania i la innovació empresarial**, entre d'altres objectius. Alguns exemples són:

- ✓ La creació de la **Càtedra d'Economia Circular i Sostenibilitat** organitzada per TecnoCampus Mataró-Maresme: espai de coordinació entre la universitat, la ciutadania i les empreses públiques i privades que a partir de **la transferència de coneixement, la recerca, la reflexió, la formació i la divulgació d'un nou model econòmic i social**, permet treballar en la disminució dels impactes negatius en el medi ambient. És un centre patrocinat per entitats ubicades a Mataró (Aigües de Mataró, Consorci per al Tractament de Residus Sòlids Urbans del Maresme i Consell Comarcal del Maresme) que potencien les accions portades a terme en el territori municipal per tal d'aconseguir una ciutat sostenible i circular.

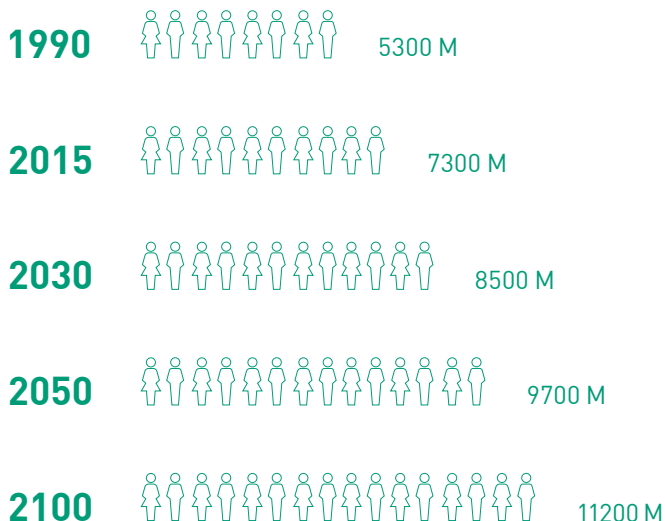
- ✓ La planificació del nou **Parc Circular Mataró-Maresme**: Projecte liderat pel Consorci pel Tractament de Residus Sòlids Urbans del Maresme, un parc ubicat a Mataró i destinat a **generar sinergies industrials d'empreses circulars per crear una visió conjunta entre l'empresa pública i les institucions privades**. A més a més, també busca **conscienciar la població sobre la importància del canvi de paradigma**. El projecte portarà a terme diverses accions, com ara activitats de prevenció, sensibilització, reparació i reutilització dirigides directament a la ciutadania; preparació per a la reutilització de residus voluminosos; i triatge de residus voluminosos per augmentar el reciclatge material i reduir la quantitat de residus amb destinació a la valorització energètica. Unes són activitats de caire més tecnològic i industrial; altres són oportunitats o actuacions coherents amb la visió del Consorci que aporten un valor afegit en la línia de contribuir a tancar cercles d'aprofitament de recursos en el marc de l'aplicació de l'Economia Circular.

- ✓ **NextMataró**: Programa portat a terme per l'Ajuntament de Mataró dirigit a la **transformació de la ciutat per cercar la sostenibilitat, la digitalització i la inclusivitat**. El projecte que es porta a terme és Mataró Circular, que té 8 actuacions on diverses entitats juguen un paper clau: Espai Refer (un espai destinat als serveis d'autoreparació, assessorament i divulgació); tractament de residus voluminosos (instal·lació de separació per al reciclatge i recuperació, automatitzada i robotitzada); Maresme Circular Hub (espai d'innovació circular per fomentar l'emprenedoria); sobirania i aprofitament alimentari (incorporació del projecte Farm to Fork europeu); projecte industrial en el sector tèxtil (implantació de projectes industrials i noves plantes pilot escalables per a la recuperació de recursos tèxtils); projecte industrial de gestió de matalassos: abocador 0 (planta pionera de recuperació del poliuretà a través del reciclatge químic i recuperació de fraccions per a la generació de segones matèries per a la indústria); projecte industrial del sector metal·lúrgic (separació mecànica d'alumini per aliatges i fosa per a producció de matèria primera); i projecte industrial de captura i embornal de CO2 (captació de CO2 i producció d'hidrogen a partir dels residus municipals).

- ✓ L'adaptació del **pla estratègic amb la circularitat en empreses a Aigües de Mataró**: el pla estratègic de 2020-2025 ha implementat l'economia circular com a vector d'impacte per tal de portar a terme una **reflexió estratègica de l'organització, fer una transformació transversal i cercar sinergies per aconseguir una alta sostenibilitat**. D'aquesta manera, Aigües de Mataró cerca aconseguir la valorització de tots els seus recursos allargant el cicle de vida de l'aigua a partir de la gestió integral del procés, connectant el cicle amb la depuració i aconseguint l'eliminació de residus en el recurs hídric per així tancar positivament el cercle de vida del producte.

Població mundial

Població mundial projectada fins al 2100

La ciutat de Mataró actualment s'està adaptant al nou model econòmic a partir de projectes que estan compromesos amb la sostenibilitat i la circularitat

Etapes de l'economia circular

I ELS CIUTADANS, QUÈ HI PODEM FER?

L'economia circular **no només es pot aplicar a nivell empresarial i industrial sinó que els ciutadans som els principals impulsors del canvi en els models de consum.** En el nostre dia a dia es pot disminuir l'impacte apostant per la sostenibilitat.

Per tal d'estalviar aigua:

- ✓ Escull dutxar-te abans que banyar-te
- ✓ Omple al màxim la rentadora i el rentaplats
- ✓ Prem el botó petit de la cisterna
- ✓ Tanca l'aixeta si no la fas servir
- ✓ Planta a casa espècies vegetals autòctones, resistents a la sequera mediterrània

Pel que fa a la sostenibilitat en l'energia:

- ✓ Escull productes electrodomèstics d'alta certificació energètica (color verd, classe A)
- ✓ Assegura't que les finestres aïllin correctament l'habitatge
- ✓ Canvia les bombetes tradicionals per les de LED
- ✓ No facis abús de la calefacció ni de l'aire condicionat
- ✓ Apaga els llums i els aparells que no facis servir
- ✓ Evita, si pots, l'ús de l'ascensor (que també és una millora per la salut)

Sobre el consum de productes:

- ✓ Planifica el menú setmanal i fes una llista de la compra
- ✓ Reaprofita els aliments sobrants
- ✓ Compra a granel per ajustar el que necessites
- ✓ Compra productes de proximitat (Km0) i de comerç just

- ✓ Utilitza bosses de tela i envasos propis
- ✓ Evita els productes d'un sol ús
- ✓ Reaprofita els productes de segona mà
- ✓ Dona suport i fes ressò de les empreses i projectes sostenibles

Respecte al transport:

- ✓ Potencia anar caminant o en bicicleta, si és possible
- ✓ Utilitza el transport públic
- ✓ Comparteix cotxe
- ✓ Conduïx amb seny per reduir consums

En relació a la gestió dels residus:

- ✓ Redueix els envasos que no es poden reutilitzar
- ✓ Tingues especial cura dels productes més contaminants (olis, piles, bateries, pintures, fluorescents...)
- ✓ Separa correctament els residus per facilitar el tractament municipal
- ✓ Apunta't a les iniciatives per a les recollides de brossa local a platges, rieres, muntanyes...
- ✓ Diposita tots els productes tèxtils (peces de roba i tota mena de teixits) als contenidors especials

En definitiva, **cal ser conscients de l'impacte de les nostres accions en el medi ambient** perquè, com va dir Mahatma Gandhi "Comença per ser el canvi que vulguis veure en el món".

ECONOMIA CIRCULAR

ARNEDO LASHERAS, Rebeca. *Guía práctica para implementar la economía circular en las pymes*. [Madrid]: AENOR, [2020].

BELDA HÉRIZ, Ignacio. *Economía circular: un nuevo modelo de producción y consumo sostenible*. Madrid: Tébar Flores, 2018.

BLUM, Peggy. *Moda circular: para una industria sostenible de la moda*. Barcelona: Blume, 2021.

CHÁVEZ, B. *Tu consumo puede cambiar el mundo*. Barcelona: Ediciones Península, 2017.

DE LA VARGA, S. *Reciclaje Creativo*. Barcelona: Ediciones Martínez Roca, 2016.

ELIZAGARATE, Victoria de. *Ciudades sostenibles: estrategias para gestionar los desafíos conservando el legado de las ciudades*. Madrid: Ediciones Pirámide, [2021].

Economía circular-espiral: transición hacia un metabolismo económico cerrado. Madrid: ASYPS, 2019.

Economía circular: fundamentos y aplicaciones. Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2021.

GALLEGÓ, J.L. *Circulando hacia una nueva economía: el ejemplo de las empresas con rumbo fijo hacia la economía circular*. [Barcelona]: Profit Editorial, 2020.

GUDÍN RODRÍGUEZ-MAGARIÑOS, Faustino. *Economía circular en la Unión Europea: un marco jurídico global para el derecho medioambiental del siglo XXI*. Las Rozas (Madrid): Editorial Jurídica Sepín, [2019].

JACA, Carmen. *Economía circular: guía para pymes*. Pamplona: Ediciones Universidad de Navarra (EUNSA), [2018].

JOHNSON, B. *Residuo Cero en casa*. Barcelona: Pol-len, 2017.

LIU, Christine. *Un Hogar sostenible: consejos, sugerencias y proyectos prácticos para crear un hogar más ecológico*. Madrid: Ediciones Oberon, [2021].

OLIVER I SOLÀ, Jordi. *La Ecoinnovación como clave del éxito empresarial: tendencias, beneficios y primeros pasos para ecoinnovar*. Barcelona: Libros de Cabecera, 2017.

STAHEL, Walter R. *Economía circular para todos: conceptos básicos para ciudadanos, empresas y gobiernos*. [Lloc de publicació no identificat]: Walter R. Stahel, 2019.

SOTO MOYA, María del Mar. *Objetivos de desarrollo sostenible y economía circular: desafíos en el ámbito fiscal*. Granada: Editorial Comares, [2019].

THACKARA, John. *Cómo prosperar en la economía sostenible: diseñar hoy en el mundo del mañana*. Madrid: Experimenta, 2016.

VILA I SIMON, Joan. *Economía en el canvi climàtic: full de ruta cap a la societat frugal*. Barcelona: Icaria Editorial, 2021.

SOSTENIBILITAT

DALY, Herman E. *Decrecimiento vs Green New Deal*. Madrid: Traficantes de Sueños, 2019

Guía para el descenso energético: preparando un futuro después del Petróleo. Málaga: Ediciones del Genal: Promotora Cultural Malagueña, 2019.

JUNYENT, Montse. *Esto no va a cambiar solo: alegato de urgencia por una economía más humana*. Barcelona: Comanegra, 2018.

KLEIN, Naomi. *En flames: la defensa (encesa) d'un Green New Deal*. Barcelona: Editorial Empúries, 2021.

RIFKIN, Jeremy. *El Green new deal global: por qué la civilización de los combustibles fósiles colapsará en torno a 2028 y el audaz plan económico para salvar la vida en la Tierra*. Barcelona: Paidós, 2019.

TAIBO, Carlos. *Decrecimiento: una propuesta razonada*. Madrid: Alianza Editorial, [2021].

RECURSOS ELECTRÒNICS

Càtedra d'Economia Circular i Sostenibilitat [en línia]. Mataró: Càtedra EC. Tecno Campus Mataró. <<https://catedraeconomicocircular.tecnocampus.cat/>>. [Consulta: 01/02/2022].

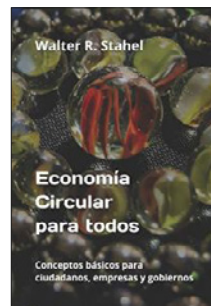
NextMataró [en línia]. Mataró: Ajuntament de Mataró, 2022. <<https://www.mataro.cat/ca/next-mataro>>. [Consulta: 01/02/2022].

ODS. Mataró Agenda 2030 [en línia]. Mataró: Ajuntament de Mataró, 2021. <<https://www.mataro.cat/ods/ods/ods1>>. [Consulta: 01/02/2022].

Parc Circular Mataró-Maresme [en línia]. Mataró: Consorci per al Tractament de Residus Sòlids Urbans del Maresme, 2019. <<https://maresmecircular.cat/parc-circular-mataro-maresme/>>. [Consulta: 01/02/2022].

Pla Estratègic aigües de Mataró 2020-2025 [en línia]. [Mataró: AMSA, 2020]. <https://www.aiguesmataro.com/sites/default/files/downloadables/pla_estrategic_amsa_2020-2025.pdf>. [Consulta: 01/02/2022].

Selecció de llibres disponibles a la Xarxa de Biblioteques Municipals

Economía Circular para todos

Residuo cero en casa

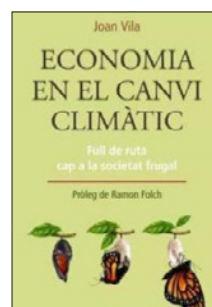
Moda circular

Economía circular

Ciudades sostenibles

Economía en el canvi climàtic

En flames

Decrecimiento

BIBLIOTECA POMPEU FABRA

Plaça d'Occitània, s/n
T. 937 412 920
b.mataro.pf@diba.cat
08302 MATARÓ

HORARI

De dilluns a divendres
de 9.30 a 20 h

Dissabtes
de 10 a 14 h
i de 15.30 a 19 h

- bibliotques.culturamataro.cat
- bibliotecavirtual.diba.cat
- [Biblioteques de Mataró](#)
- [@bibliosmataro](#)
- [@bibliosmataro](#)

BIBLIOTECA ANTONI COMAS

C. d'Enric Prat de la Riba, 110
T. 937 022 813
b.mataro.ac@diba.cat
08301 MATARÓ

HORARI

Dimarts, dimecres i divendres
de 9.30 a 14 h

De dilluns a divendres
de 15.30 a 20 h

Dissabtes
de 9.30 a 13.30 h

EDITA:

Centres universitaris adscrits a la

COL-LABORA:

